

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE SVAZU KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2013

Zpráva Komise SKIP pro zahraniční styky

Komise SKIP pro zahraniční styky poznamenává v úvodu zprávy stejně jako v předchozích letech, že zahraniční spolupráce Svazu je záležitostí jeho vedoucích orgánů a celé organizace, že Komise v ní plní a může plnit pouze pomocnou, informační, koordinační a zprostředkující úlohu.

Mezinárodní spolupráce SKIP se rozvíjí v několika rovinách a okruzích:

- práce v mezinárodních organizacích, resp. účast v mezinárodních programech na centrální úrovni
- spolupráce s profesními spolky v zahraničí na centrální úrovni
- partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů
- spolupráce se zahraničními kulturními institucemi v České republice

Všechny tyto složky jsou důležité a jen ve svém celku vytvářejí smysluplnou mezinárodní činnost SKIP

1. Činnost SKIP v mezinárodních organizacích, zejména v rámci IFLA a EBLIDA

1.1. Činnost v rámci IFLA

Významný úsek v činnosti SKIP představuje působení v rámci Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (IFLA). V roce 2013 (přesněji v první části) dokončovala své působení ve stálém výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny kol. L. Nivnická, která byla jeho členkou po dvě volební období (2005-2009 a 2009-2013), přičemž v posledních letech v něm zastávala funkci pokladnice (treasurer).

K zachování možnosti aktivního zapojení SKIP do práce v IFLA v roce 2011 významně přispívá, prostřednictvím grantů v rámci programu Knihovna 21. století, Ministerstvo kultury. Ve značné míře se na umožnění této oblasti mezinárodní knihovnické spolupráce podílela i domovská - Knihovna Jiřího Mahena v Brně. Kolegyně se v srpnu zúčastnila Světového knihovnického a informačního kongresu – 79. generální konference a shromáždění IFLA ve dnech 16. – 23. srpna 2013 v Singapuru. Vzhledem k nedostatečným rozpočtovým zdrojům však nebylo reálné zajistit její účast na pravidelném tzv. meziročním zasedání stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny.

Kolegyně uplatňuje poznatky z jednání a svých knihovnických cest vůbec nejen ve své pracovní, ale i ve své přednáškové činnosti. Působení v IFLA umožňuje stálý a živý kontakt s profesním vývojem v globálním měřítku, a to nejen z hlediska jednotlivých oblastí úzce odborné činnosti, ale neméně i z hlediska jeho širších společenských souvislostí.

1.2. Činnost v rámci EBLIDA

Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení (EBLIDA) představuje platformu, jejímž prostřednictvím knihovnická a informační obec uplatňuje zájmy své profese i svých klientů na evropské (evropskounijní) scéně. SKIP využíval zvláště

podmínky členství poskytnuté EBLIDA na první tři léta (členský příspěvek ve výši 200 EUR v letech 2010-2012, v roce 2013 ještě na zvýhodněné úrovni přes 600 EUR, do budoucna se rýsuje ve výši plné, závislé na rozpočtovém obratu - až asi 2750 EUR). Předseda Komise SKIP pro zahraniční styky kol. Matušík se zúčastnil 21. zasedání Rady EBLIDA a související společné konference s NAPLE Forum na téma „Připraveni? Čtete 'e'. Elektronické služby v knihovnách, od evropského myšlení k místním akcím“ ve dnech 14. – 16. května 2013 v Miláně. I když zdroje SKIP neumožňují aktivní zapojení do práce některé z odborných skupin v plném rozsahu (tj. účastnit se ročně několika zasedání v různých zemích), přece jen příležitost zúčastnit se zasedání Skupiny odborníků pro informační právo vytvořila základ pro přístup do průběžných dálkových kontaktů a účast na virtuální spolupráci a konzultacích. Na konci roku ještě byla využita možnost zúčastnit se jednání EBLIDA/EGIL (Skupiny expertů pro informační právo) 5. – 6. listopadu 2013 v Záhřebu. Informace a podněty získávané na jednání i z dalších forem kontaktů pomáhají řešit otázky právního, zejména autorskoprávního rámce působení knihoven. Kol. Matušík rovněž udržuje kontakty ve skupině pro kulturu a informační společnost.

Prostřednictvím činnosti v EBLIDA došlo rovněž k tomu, že v návaznosti na [Evropský průzkum k změření toho, jak uživatelé vnímají přínos informačních a komunikačních technologií ve veřejných knihovnách](#), organizovaný nadací Civic Agenda za finančního přispění Melinda and Bill Gates Foundation v roce 2012, byla v roce 2013 vydána rovněž [zpráva za Českou republiku](#). Na podzim pak byl v tomto rámci podniknut pokus získat pro politiku ve vztahu k veřejným knihovnám zavazující podporu v Evropském parlamentě cestou tzv. písemného prohlášení, získat potřebnou podporu alespoň poloviny poslanců se však již nezdařilo (poslanci měli před koncem volebního období již jiné starosti?).

1.3 Činnost v CERTIDoc

Vzhledem k personálnímu vývoji činnost v rámci [CERTIDoc – Evropského programu certifikace kompetencí v oboru knihovnických a informačních služeb](#) "zamrzla".

2. Spolupráce se zahraničními knihovnickými spolky

2.1. Francie

Ve spolupráci s francouzskými kolegy se v roce 2013 podstatné události neodehrály.

2.2. Rakousko

Na základě dohody se Svazem veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) se uskutečnil studijní pobyt kol. Martiny Tomášové (region 08 - Východní Čechy) ve Vídni, zejména ve Veřejných knihovnách Vídeň (Büchereien Wien). Na základě dohody se Sdružením rakouských knihovnic a knihovníků (Vereinigung österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare) se uskutečnil studijní pobyt kol. Jany Koudelkové (04 - Plzeňský region) v Universitätsbibliothek Graz (Univerzitní knihovna ve Štýrském Hradci).

2.3. Slovensko

Vztahy tradičně dobré spolupráce pokračovaly, především ve formě průběžného vzájemného informování o aktuálních problémech působení knihoven i činnosti knihovnických organizací, jakož i ve formě setkání na knihovnických akcích v našich zemích i v zahraničí. Zástupkyně slovenských profesních organizací se zúčastnily Valné hromady SKIP v červnu v Brně a konference Knihovny současnosti v září v Olomouci, předseda/čestný předseda SKIP kol. V. Richter se zúčastnil několika knihovnických odborných jednání.

3. Partnerské vztahy s profesními spolky, resp. knihovnami v zahraničí na úrovni regionů

Právě v mezinárodní spolupráci na úrovni regionů spočívá podstatná váha jejího významu. Následující přehled je bohužel neúplný – některé regiony podklady pro zprávu nedodaly nebo dodaly jen v kusé podobě. Soustředí se na vlastní svazovou činnost. Zajímavé informace o mezinárodní spolupráci knihoven (jež jsou kolektivními členkami SKIP) jsou uvedeny ve zprávách vystavených na webu SKIP¹.

3.1. Mezinárodní spolupráce v regionu Praha

Výbor pražské organizace SKIP uspořádal v termínu 10. až 12. října 2013 tradiční **poznávací zájezd**, tentokrát po rakouských klášterech, malebných městečkách na Dunaji, nádherné Vídně a perlách Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Navštívili jsme opět spoustu známých i méně známých míst. Zájezdu se zúčastnilo 40 kolegů a kolegyně nejen z pražských, ale i ze středočeských knihoven.

Dále uspořádala 7. prosince 2013 již tradiční zájezd na vánoční trhy do Regensburgu.

Zúčastnilo se 40 kolegů z pražských, ale i středočeských knihoven.

Šest členek a členů se zúčastnila studijní cesty do knihoven v Rakousku.

3.2. Mezinárodní spolupráce v regionu Střední Čechy

Kolegyně aktivně působí ve Frankofonním klubu SKIP. Dvě členky se zúčastnily studijní cesty do knihoven v Rakousku.

3.3. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Čechy

Mezinárodní aktivity jihočeské regionální organizace SKIP jsou tradiční. Region opět uspořádal jízdu vlakem ECCE LIBRI, a to prachatického nádraží do Nového Údolí, s účastí českých spisovatelů. Program pokračoval ve spolupráci s partnerem Muzeum kulturní krajiny a poznávání hranic v bavorském Heidmühle, za účasti bavorského ministra H. Brunnera, starostů bavorských obcí, knihovníků a spisovatelů z obou stran hranice. Akci podpořily euroregionální agentury ve Freyungu a v obci Stachy.

V září se konal 6. ročník mezinárodního knihovnického symposia, které tradičně pořádá Městská knihovna Prachatice. Tématem symposia byla literatura, autorský zákon, spisovatelé Jižních Čech a Východního Bavorska, nakladatelství, systém a databáze knihoven.

Studijní cesty do knihoven v Rakousku se zúčastnily 2 členky regionální organizace.

---

¹ Pokud byly zprávy o mezinárodních aktivitách regionální organizace, příp. i knihoven v kraji podány v podobě dokumentu, jsou vystaveny na stránce <xxx>.

3.4. Mezinárodní spolupráce v regionu Plzeň

Na rozvoji mezinárodní spolupráce se největší měrou podílejí odborná pracoviště Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, Rakouská, Německá a Anglická knihovna. SVK provozuje rovněž Galerii Evropského domu, kde se koná řada kulturně výchovných pořadů, zaměřených na prezentaci evropských národních kultur a propagaci zahraniční literatury. Partnery jsou zejména Rakouské kulturní fórum, Goethe-Institut Tschechische Republik, British Council a Centrum Bavaria Bohemia v Schönsee.

Poprvé z Plzeňského kraje vyjela na studijní pobyt do Rakouska pracovnice SVK PK Jana Koudelková. Velmi pozitivně hodnotila přínos odborné stáže v Univerzitní knihovně ve Štýrském Hradci (Graz).

3.5. Mezinárodní spolupráce v regionu Karlovy Vary

Městská knihovna Loket se zapojila do projektu "Záložka do knihy spojuje školy". Je to spolupráce se Slovenskem - <http://csk.npmk.cz/node/85>.

3.6. Mezinárodní spolupráce v regionu Ústí nad labem

Dvě členky se zúčastnily studijní cesty do knihoven v Rakousku.

3.7. Mezinárodní spolupráce v regionu Liberec

Zahraníční spolupráce – Liberecký kraj

Vzhledem k poloze Libereckého kraje v sousedství s hranicí Polska i Německa, je tento region aktivní i v oblasti zahraniční spolupráce.

Není jednoduché oddělit spolupráci v rámci SKIP nebo „jen“ v jednotlivých knihovnách, neboť ředitelé i zaměstnanci knihoven jsou aktivními členy SKIP.

V roce 2013 je nutné zmínit činnost pracovní skupiny Knihovny EUREX v rámci Euroregionu Nisa – Nysa – Neisse. Členy této skupiny jsou knihovny v České Lípě, Jablonci nad Nisou, Turnově a v Liberci. K nejvýznamnějším akcím loňského roku patřila nepochybně česko-polsko-německá konference **30. -31. května 2013** v Kamenz (SRN) na téma Podpora čtení a práce s dětským čtenářem v knihovnách, kde česká strana prezentovala především velké projekty na podporu dětského čtenářství, které povětšinou vycházejí z dílny SKIP.

Dalším společným počinem bylo literární putování po stopách Karla Hynka Máchy **15. června 2013**, sešli jsme se spolu s polskými a německými kolegy a kolegyněmi nejprve v Doksech v knihovně, pak navštívili Památník K. H. Máchy a literární putování jsme završili výstupem na hrad Bezděz. (Předchozí, první jsme absolvovali v roce 2012 v Polsku při literární cestě za bratry Hauptmannovými.)

Vznikla tak nová tradice neformálního setkávání, vzájemné výměny zkušeností a poznávání literárního a kulturního života u našich sousedů. V roce 2014 chceme pokračovat. Němečtí kolegové pro nás připraví cestu po Žitavě a stopách Christiana Weise, literáta, knihovníka a historika.

Třetím zajímavým projektem je společná účast všech tří zemí na výtvarné soutěži spojené s literárními postavami Krakonoše a Krabata. Výtvarnou soutěž pro děti z Čech, Polska a Saska organizuje vždy jednou za dva roky polská knihovna v městě Jelenia Góra, ostatní knihovny se podílejí na propagaci, sběru prací a společně všichni pak práce hodnotí. V prosinci loňského roku proběhlo předání cen vítězům a nyní cestuje putovní výstava nejlepších prací po Německu, na jaře se přemístí k nám do Čech.

V regionu se odehrává řada dalších aktivit z oblasti příhraniční spolupráce nebo spolupráce s různými institucemi reprezentující zahraniční kulturu a literaturu, např.: Dny české a německé kultury“ v Krajské vědecké knihovně v Liberci, česko-německý literární projekt „Setkání, na která se nezapomíná“ v Městské knihovně v Jablonci nad Nisou (listopad 2013). V roce 2013 se tři zástupci Krajské knihovny zúčastnili mezinárodní konference v Zelené Hoře v Polsku na téma „Knihovna jako třetí místo“.

Od loňského roku je KVK jedním z partnerů v programu Cíl 3 Česko-saská síť knihoven, Informace bez hranic <http://www.kvkli.cz/cssk> . Cílem projektu je získání a zpřístupnění e-publikací, možnost vytvoření přeshraničního katalogu a vzájemné předávání zkušeností. Jeden člen a jedna členka se zúčastnili studijní cesty do knihoven v Rakousku.

3.8. Mezinárodní spolupráce v regionu Východní Čechy

Studijní cesty do knihoven v Rakousku se zúčastnila jedna členka regionální organizace.

3.9. Mezinárodní spolupráce v regionu Velká Morava

Stálý mezinárodní rozměr má činnost kolegyň z dětského oddělení Knihovny B. B. Buchlovana v Uherském Hradišti při pořádání již tradiční Noci s Andersenem, jíž se účastní také zahraniční knihovny.

Předsedkyně regionálního výboru kol. L. Nivnická se jako dosavadní členka Stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny zúčastnila v srpnu Světového knihovnického a informačního kongresu na Portoriku; se svými poznatky ze svého působení v IFLA seznamuje kolegyně a kolegy na přednáškách (viz 1.1.).

Studijní cesty do knihoven ve Švýcarsku se zúčastnilo 6 členek regionální organizace.

3.10. Mezinárodní spolupráce v regionu Moravskoslezského a Olomouckého kraje

[Tentokrát přehled, obvykle velmi bohatý, chybí.]

Studijní cesty do knihoven ve Švýcarsku se zúčastnilo 2 členky regionální organizace.

4. Spolupráce se zahraničními kulturními institucemi

4.1. Spolupráce s Goethe-Institutem (Goethe-Institut Prag)

Tradiční spolupráce s Goethe-Institutem (GI) Praha má trvale profesní náplň na vysoké úrovni. Jejím těžiště v roce 2013 představoval seminář s lektory ředitelem Filologické knihovny Svobodné univerzity v Berlíně Klaus-Ulrichem Wernerem, dále architektky Marinou Stankovic a Tobiasem Jortzik z ateliéru BDA v Berlíně a ředitelem Městské knihovny Bayreuth Jörgem Weinrichem, ze strany SKIP pak ředitelem Městské knihovny v Děčíně Ladislavem Zoubkem, který se uskutečnil dne 22. dubna 2013.

4.2. Spolupráce s Francouzským institutem (Institut français de Prague)

Tradiční velice dobrá spolupráce s Francouzským institutem se reálně rozvíjí po linii Frankofonního klubu, jehož činnost Francouzský institut aktivně podporuje.

5. Frankofonní klub SKIP

Činnosti Frankofonního klubu probíhal, ve spolupráci s Institut Français, obvyklým způsobem.

6. WWW stránky SKIP o mezinárodní spolupráci

Na stránkách mezinárodní spolupráce se vystavují zprávy účastníků cest do zahraničí (resp. odkazy na ně) i přehledy o práci regionálních organizací s mezinárodním aspektem <http://www.skipcr.cz/co-je-skip/mezinarodni-spoluprace/zpravy-z-regionu> – pokud je regiony dodají.

7. Podpora činnosti centra

Průběžnou součástí práce Komise je podpora komunikace a korespondence předsedy, příp. dalších představitelů SKIP se zahraničím, zejména zpracováním konceptů a překladů dopisů, ale i dalších materiálů (informací).

8. Práce Komise SKIP pro zahraniční styky

8.1. Vnitřní fungování Komise

Komise v roce 2013 pracovala v již zavedeném režimu – především v pracovní skupině (předsednictvu) v Praze.

Dodané zprávy členů ze zahraničních cest jsou vystavovány na webu SKIP: <http://www.skipcr.cz/co-je-skip/mezinarodni-spoluprace/studijni-cesty-1/studijni-cesty-skip>.

8.2. Studijní cesta do knihoven v Rakousku

Na základě pozitivní zkušenosti ze studijních cest do knihoven v Nizozemsku, Dánsku, Švédsku, Francii, Švýcarsku a Itálii v letech 2008 až 2012 PVV SKIP rozhodl o uspořádání studijní cesty do knihoven ve Rakousku, která se také za aktivního přispění rakouských kolegů realizovala ve dnech 28. října – 1. listopadu 2013 (Oberösterreichische Landesbibliothek, Stadtbibliothek/Wissensturm Linz, Stadtbibliothek Salzburg, Universitätsbibliothek Salzburg, Steiermärkische Landesbibliothek, Stadtbibliothek Graz, Wiener Büchereien – Hauptbibliothek am Gürtel, Wien, Learning Center der Wirtschaftsuniversität Wien, Bibliothek der Fachhochschule St. Pölten). Zájezdu se zúčastnilo 28 knihovnic a knihovníků, kteří jej po obsahové stránce hodnotili pozitivně.

V Praze dne 12. února 2014.

Komise SKIP pro zahraniční styky